

Príloha č.3 Vstupnej správy PHRSR TSK:
Vstupná správa UMR Prievidza-Nováky.

1. Hlavné ciele, výzvy, problémy a impulzy, na ktoré IÚS UMR Prievidza-Nováky bude reagovať
1.1 Hlavné impulzy pre spracovanie dokumentu
Hlavným impulzom pre spracovanie dokumentu IÚS UMR Prievidza – Nováky je potreba reagovania na globálne ako i regionálne výzvy výzvy i príležitosti v oblasti zvyšovania kvality života obyvateľov, transformácie regiónu z uhoľného na inovatívny a udržateľný región, sanácii environmentálnych záťaží v území, skvalitňovania podnikateľského prostredia, harmonizácie trhu práce s potrebami zamestnávateľov, klimatickými zmenami. Proces transformácie územia hornej Nitry predstavuje významnú výzvu pre celý široký región presahujúci územie UMR, ale prináša v sebe príležitosť nastavenia budúceho rozvoja na nových, ekologických, inovatívne orientovaných a udržateľných princípoch podporených dostupnosťou viaczdrojového financovania, najmä cez finančné nástroje EŠIF a Fondu spravodlivej transformácie. Rovnako je pre región dôležité chápať jeho úlohy v kontexte celej Slovenskej republiky a jej záväzkami voči medzinárodným dohodám ako je Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj, Parížsku dohodu, Európsku zelenú dohodu k dosiahnutiu klimatickej neutrality do roku 2050, Plán obnovy pre Európu na riešenie hospodárskeho a sociálneho vplyvu pandémie COVID-19. V neposlednom rade je záujmom regiónu pripraviť sa na efektívne čerpanie zdrojov EŠIF pre nasledujúce obdobie rokov 2021-2027 a to najmä prostredníctvom problémovo orientovaného a integrovaného prístupu ku definovaniu svojich potrieb, priorít a cieľov rámcujúcich rozvoj územia do blízkej budúcnosti.
1.2 Hlavné výzvy a problémy, na ktoré dokument reaguje (zhrnutie výstupov inventarizácie a analýz)
Špecifické potenciály, problémy a výzvy pre UMR Prievidza - Nováky: 1. transformácia uhoľného regiónu Hornej Nitry, 2. adaptácia sídiel na klimatickú zmenu, 3. kapitalizácia vedecko-výskumného potenciálu v oblasti elektrotechniky a IT, automotive, chemického priemyslu, energetiky, stavebníctva a potravinárstva, 4. stabilizácia obyvateľstva a zvrátenie negatívneho demografického vývoja, starnutie obyvateľstva, inklúzia pracovných migrantov, sociálna inklúzia, 5. kapacitné deficity sociálnej a zdravotníckej infraštruktúry, 6. investičný dlh na základnej infraštruktúre – kanalizácia, rozvody vody, cestná infraštruktúra, školská infraštruktúra, kultúrna infraštruktúra 7. stabilizácia a ochrana vodných zdrojov, 8. budovanie partnerstiev a prepojenie vedeckovýskumnej základne a školstva s potrebami produkčných sektorov v území UMR,

9. dosiahnutie vyváženého energetického mixu a využitie vysokého potenciálu UMR v oblasti obnoviteľných zdrojov a energetické zhodnotenie odpadov,
10. kompletizácia systému zberu, triedenia a zhodnocovania odpadov (plast, biomasa, biologický odpad a pod.) na báze regionálnej spolupráce medzi súkromným a verejným sektorom,
11. zlepšenie kvality života – dostupnosť služieb (najmä sociálne služby, integrácia a komunitizácia seniorov – posilnenie úlohy komunít pri zabezpečovaní služieb), strieborná ekonomika, nájomné a sociálne bývanie,
12. rozvoj dopravy realizáciou príkladov dobrej praxe projektov integrovanej udržateľnej multimodálnej mobility

1.3 Strategický prístup vrátane predbežnej vízie, hlavného cieľu a priorít Integrovanej územnej stratégie UMR Prievidza-Nováky

Predbežná Vízia rozvoja UMR Prievidza-Nováky do roku 2030

Prievidza – Nováky región, ktorý premieňa svoje špecifiká na svoju výhodu, aby tu ľudia nielen žili, alebo boli hrdí, že sú jeho súčasťou.

Hlavný cieľ IÚS UMR Prievidza-Nováky

Zdravý, udržateľný a inovatívny región Prievidza – Nováky využívajúci prírodný, ekonomický a ľudský kapitál pre kvalitný život obyvateľov. Dobré podmienky pre podnikanie a zdravé životné prostredie.

Priority IÚS UMR Prievidza-Nováky

- 1) Zdravé a smart komunity
- 2) Dostupné a moderné služby obyvateľom
- 3) Udržateľná mestské/regionálna mobilita
- 4) Smart dopravná a technická infraštruktúra
- 5) Ekosystémové služby a kvalita životného prostredia
- 6) Obehová ekonomika a ekologická regionálna energetika
- 7) Inovatívna regionálna ekonomika

1.4 Strategické, špecifické ciele a nástroje implementácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Trenčianskeho samosprávneho kraja

Strategické a špecifické ciele IÚS UMR Prievidza-Nováky

1) Zdravé a smart komunity

1.1. Podpora zdravého životného štýlu a rozvoj talentov lokálnych komunít

- 1.1.1. Budovanie športovej a voľnočasovej infraštruktúry
- 1.1.2. Obnova a modernizácia športovej a voľnočasovej infraštruktúry

1.2. Smart región

- 1.2.1. Smart urbánna bezpečnosť
- 1.2.2. Smart komunikácia
- 1.2.3. Podpora kapacít plánovania a manažmentu územia

1.3. Sociálna inklúzia

- 1.3.1. Dostupné bývanie

2) Dostupné a moderné služby obyvateľom

2.1. Dostupné sociálne služby

- 2.1.1. Budovanie nových zariadení sociálnych služieb

2.2. Integrované zdravotné služby

- 2.2.1. Centrá integrovanej zdravotnej starostlivosti

2.3. Dostupné vzdelávacie služby

- 2.3.1. Rozširovanie kapacít vzdelávacích služieb

3) Udržateľná mestské/regionálna mobilita

3.1. Nemotorová doprava

- 3.1.1. Vnútrosídlna cyklodoprava
- 3.1.2. Vnútrosídlna pešia doprava

4) Smart dopravná a technická infraštruktúra

4.1. Ochrana vôd

- 4.1.1. Budovanie splaškovej kanalizácie

4.2. Bezpečná a dostupná dopravná infraštruktúra

- 4.2.1. Bezpečnosť dopravnej infraštruktúry
- 4.2.2. Kompletizácia a modernizácia dopravnej infraštruktúry

5) Ekosystémové služby a kvalita životného prostredia

5.1. Environmentálne záťaže

5.1.1. Sanácia a rekultivácia skládok odpadu

5.2. Adaptácia na zmenu klímy

5.2.1. Zadržiavanie vody v krajine

5.3. Ekosystémové služby

5.3.1. Kvalitné a zelené verejné priestory

6) Obehová ekonomika a ekologická regionálna energetika

6.1. Efektívny manažment odpadov

6.1.1. Zvyšovanie efektivity zberu a manažmentu odpadov

6.1.2. Spracovanie a zhodnocovanie odpadov

Identifikovaná operácia:

6.2. Ekologické a obnoviteľné zdroje energie

6.2.1. Budovanie obnoviteľných zdrojov energie na báze lokálnych špecifík

6.3. Znižovanie energetickej náročnosti územia

6.3.1. Znižovanie energetickej náročnosti verejných budov

6.3.2. Znižovanie energetickej náročnosti športovísk

6.3.3. Energetická efektívnosť verejnej infraštruktúry

6.3.4. Centrálne zásobovanie teplom

7) Inovatívna regionálna ekonomika

7.1. Plochy pre rozvoj regionálnej ekonomiky

7.1.1. Nové rozvojové plochy pre regionálnu ekonomiku

1.5 Zásobník projektov IÚS UMR Prievidza-Nováky

Kľúčové- nosné projekty pre rozvoj IÚS UMR Prievidza-Nováky a komplementárne projekty ku kľúčovým projektom (udávané tu ako indikatívne projekty).

IÚI 1 – Kvalita života v regióne

Kľúčový projekt:

A. Kompletizácia a modernizácia zariadení zdravotníckych a sociálnych služieb na území regiónu Prievidza – Nováky

Komplementárne investičné balíčky

A1 – Kompletizácia a modernizácia športových a oddychových areálov pre podporu zdravého životného štýlu a rozvoja talentov.

A2 – Modernizácia vzdelávaco-výchovného systému vrátane modernizácie infraštruktúry, aplikácií smart prvkov vo vzdelávaní a prispôsobenia kapacít potrebe územia.

A3- Podpora kapitalizácie kultúrnych tradícií pre zvyšovanie kvality života vrátane modernizácie súvisiacej infraštruktúry

A4 – Zvyšovanie bezpečnosti obyvateľov na území regiónu

IÚI 2 – Kvalita životného prostredia

Kľúčový projekt:

- A. Budovanie regionálneho integrovaného systému OZE na báze špecifického energetického potenciálu regiónu vrátane zdrojov pre centrálnu zásobovanie teplom.**

Komplementárne investičné balíčky

A1 – Budovanie regionálnych reťazcov pre zber, recykláciu a spracovanie odpadov vrátane technologických zariadení na triedenie, zhodnocovanie odpadov vrátane biologických.

A2 – Regionálne energetické ostrovné systémy podpory samospotreby (prosumer) a efektívneho využívania OZE vrátane smart manažmentu

A3 – Modernizácia a kompletizácie energeticky efektívnej verejnej infraštruktúry (verejné osvetlenie) vrátane centrálnych rozvodov tepla v regióne

A4 - Zvyšovanie energetickej efektivity verejných budov vrátane smart manažmentu

A5 - Zvyšovanie energetickej efektivity verejných športovísk vrátane smart manažmentu

A6 – Regionálne centrum udržateľnej energetiky - budovanie kapacít spolupráce, poradenstva a vzdelávanie v oblasti regionálnej udržateľnej energetiky.

Kľúčový projekt:

- B. Sanácia environmentálnych záťaží a negatívnych dopadov na územiach postihnutých ťažbou a prevádzkou uhoľnej elektrárne vrátane sedimentov vodných tokov a plôch.**

Komplementárne investičné balíčky

B1 – Podpora biodiverzity a zvyšovanie kvality a množstva zelenej infraštruktúry na verejných priestranstvách a areáloch ZŠ a MŠ v regióne.

B2 - Zvyšovanie energetickej efektívnosti verejných budov vrátane smart manažmentu

B3 - Zvyšovanie energetickej efektívnosti verejných športovísk vrátane smart manažmentu

Kľúčový projekt:

- C. Ochrana, stabilizácia a rozširovanie vodných zdrojov na území kraja**

Komplementárne investičné balíčky

C1 – Kompletizácia a modernizácia infraštruktúry zásobovania pitnou vodou na území regiónu.

C2 – Kompletizácia a modernizácia infraštruktúry odkanalizovania na území regiónu.

C3 – Budovanie alternatívnych systémov spracovania splaškových vôd – koreňové čističky, domové čističky).

C4 – Budovanie regionálneho komplexu vodozádržných opatrení a prevencie pred povodňami na území regiónu.

IÚI 3 –Inovatívna a konkurencieschopná regionálna ekonomika

Kľúčový projekt:

- A. Budovanie inovačného ekosystému pre podporu transformácie regiónu na inovatívnu, zelenú a konkurencieschopnú ekonomiku, vrátane vytvárania priestorových podmienok (greenfield) pre ekonomický rozvoj na území regiónu**

Komplementárne investičné balíčky

A1 – Budovanie a rozvoj územných a doménových klastrov pre rozvoj tradičných, ale i nových odvetví ekonomiky

A2 – Modernizácia a transformácia vzdelávacieho systému pre harmonizáciu s potrebami trhu práce a transformujúcej sa regionálnej ekonomiky.

A3 – Podpora systémov celoživotného vzdelávania a kariérneho poradenstva na trhu práce.

A4 – Podporné služby pre inovatívnu, zelenú a udržateľnú ekonomiku vrátane podmienok pre rozvoj startupov, spinoffov, testovacích a inovačných centier, kreatívnych centier v regionálnej ekonomike.

A5 – Budovanie komplexného regionálneho produktu cestovného ruchu vrátane obnovy a kompletizácie súvisiacej infraštruktúry, prepájania prvkov atraktivity, podpory spolupráce a budovania kapacít regionálneho cestovného ruchu.

A6 – Podpora smart city prístupov pre manažment územia vrátane moderných služieb verejnosti.

IÚI 4 – Mobilita

Kľúčový projekt:

- A. Budovanie regionálneho ekologického dopravného systému prostredníctvom podpory ekologických foriem hromadnej prepravy, budovania prvkov infraštruktúry pre elektromobilitu v hromadnej i individuálnej doprava.**

Komplementárne investičné balíčky

A1 – Modernizácia a kompletizácie multimodálnych prestupných uzlov na území regiónu, vrátane budovania záchytných parkovísk a prepojení na súvisiacu infraštruktúru pešej a cyklistickej dopravy.

A2 – Kompletizácie siete nadregionálnej cestnej infraštruktúry

A3 – Modernizácia a kompletizácia cestnej infraštruktúry prepájajúcej centrá bývania, práce, služieb a vzdelávania v regióne.

A4 - A3 – Modernizácia a kompletizácia infraštruktúry cyklodopravy pre podporu ekologizácie dennej mobility v území regiónu.

A5 – Rozvoj železničnej dopravy a s ňou súvisiacej infraštruktúry na území regiónu.

1.6. Kľúčové a indikatívne projekty integrovaných územných investícií ako častí integrovaných investičných balíčkov financovateľných z prostriedkov EŠIF

Navrhované kľúčové projekty a k nim príslušné komplementárne balíky sú v súlade s prioritami v rámci cieľov politiky súdržnosti pre roky 2021-2027. Detailnejšie nastavenie financovania z viacerých zdrojov bude možné po finalizácii pravidiel a alokácií pre implementáciu prostriedkov EŠIF, vrátane OP Slovensko, ako i po definitívnom schválení Plánu spravodlivej transformácie a detailnom špecifikovaní oprávnenosti operácií vo vzťahu k Fondu spravodlivej transformácie.